

Természetvédelmi prioritások és célkitűzések

Turjánvidék HUDI20051 kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület

Prioritás (SDF 4.2 Quality and Importance):

Kiemelt fontosságú cél a következő fajok/élőhelytípusok kedvező természetvédelmi helyzetének megőrzése/helyreállítása:

Közösségi jelentőségű élőhelytípusok: 6410 Kékperjés láprétek meszes, tőzeges vagy agyagbemosódásos talajokon (*Molinion caeruleae*), 6440 *Cnidion dubii* folyóvölgyeinek mocsárrétjei, 6510 Sík- és dombvidéki kaszálórétek (*Alopecurus pratensis*, *Sanguisorba officinalis*), 91F0 Keményfás ligeterdők nagy folyók mentén *Quercus robur*, *Ulmus laevis* és *Ulmus minor*, *Fraxinus excelsior* vagy *Fraxinus angustifolia* fajokkal (*Ulmion minoris*)

Kiemelt közösségi jelentőségű élőhelytípusok: 6260 Pannon homoki gyepek, 91E0 Enyves éger (*Alnus glutinosa*) és magas köris (*Fraxinus excelsior*) alkotta ligeterdők (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*), 91N0 Pannon homoki borókás-nyárasok (*Junipero-Populetum alba*)

Közösségi jelentőségű állatfajok: lápi póc (*Umbra kramerii*), vágó csík (*Coebitis taenia*), magyar futrinka (*Carabus hungaricus*), nagy hörcsincér (*Cerambyx cerdo*), ezüstsávós szénalepke (*Coenonympha oedippus*), magyar tarsza (*Isophya costata*), réti csík (*Misgurnus fossilis*), szivárványos ökle (*Rhodeus sericeus amarus*), vérfű boglárka (*Maculinea teleius*), szarvas álganéjtúró (*Bolbelasmus unicornis*)

Kiemelt közösségi jelentőségű állatfajok: rákosi vipera (*Vipera ursinii rakosiensis*)

Közösségi jelentőségű növényfajok: csengettyűvirág (*Adenophora lilifolia*), homoki nőszirm (*Iris humilis* subsp. *arenaria*), homoki kikerics (*Colchicum arenarium*)

Célkitűzések (SDF 6.2 Management):

Általános célkitűzés:

A Natura 2000 terület természetvédelmi célkitűzése az azon található, a kijelölés alapjául szolgáló közösségi jelentőségű fajok és élőhelytípusok kedvező természetvédelmi helyzetének megőrzése, fenntartása, helyreállítása, valamint a Natura 2000 területek lehatárolásának alapjául szolgáló természeti állapot, illetve a fenntartó gazdálkodás feltételeinek biztosítása.

Specifikus célok:

Kedvező természetvédelmi helyzet megőrzése:

A természetes folyamatok közül gátolni szükséges a jelölő gyepterületek spontán beerdősülését, valamint a szárazabb jelölő élőhelyek nedvesebb jelölő élőhelyek rovására történő térfoglalását.

A jelölő fajok populáció nagyságának megőrzése, a populációk elterjedési területe nem csökkenhet.

A jó állapotú pannon homoki gyepek, kékperjés láprétek, mocsárrétek, kaszálórétek, puhafás ligeterdők, homoki borókás-nyárasok, keményfás ligeterdők természetszerű szerkezetének, fajkészletének megőrzése.

Nem véghasználható a tíz éves erdőtervezési cikluson belül - jelölő élőhely típusonként vizsgálva - több idős erdőállomány, mint amennyi korosodásával belép a hasonló ökológiai funkciót ellátni képes korosztályokba.

A jelölő erdei élőhelyek állományaiban a tájidegen fafajok elegyaránya nem növekedhet.

A többlet vízhatástól függő jelölő élőhelyek számára a megfelelő vízellátottság és vízháztartás biztosítása, vízjárást negatívan befolyásoló vízrendezési beavatkozások nem végezhetőek.

Kedvező természetvédelmi helyzet elérése érdekében szükséges fejlesztés:

Inváziós fajok, különösen a selyemkóró, kanadai aranyvessző, zöld juhar, fehér akác, bálványfa, fekete fenyő, erdei fenyő, által veszélyeztetett jelölő gyepársulások megóvása a degradációtól, az inváziós fajok terjedésének megállítása, állományaik csökkentése.

Az aktuális természeti állapothoz igazodó legeltetési/kaszálási rendszer kialakítása a pannon homoki gyepek, kékperjés láprétek, mocsárrétek, kaszálórétek területén a túlhasználat/alulhasználat, valamint a természetes gyepszervezetet romboló használat elkerülése érdekében.

A jelölő erdei élőhelyek állományjaiban előtérbe szükséges helyezni a folyamatos erdőborítást biztosító, vagy ahhoz funkciójában jobban közelítő használatok alkalmazását, valamint közelíteni szükséges a lombkorona-, cserje-, lágyszárú szint faji, életkori összetételét a természetes állapotokhoz.

A területen a vízkivétel csökkentése céljából szabályozni szükséges a talajvíz mezőgazdasági felhasználását, valamint a lármedencék vízzáró rétegét áttörő kutak kialakítását és használatát.

A területen a talajvízszint csökkenését okozó bányászati tevékenység növekedésének megakadályozása.

A terület felszíni vízvezető csatorna rendszerének átalakítása a természetvédelmi szempontból optimális vízmegőrzés érdekében. A csatornák fenntartási munkálatai csak a jelölő fajok, élőhelyek környezeti igényeinek biztosítása mellett történhetnek, a jelölő fajok élőhelyek környezeti feltételeit a teljes csatorna keresztmetszetben megszüntető fenntartási munkálatok nem végezhetőek.

A nyílt vizű lápterületek feltöltődésének, benövényesedésének megakadályozása, biztosítva ezzel a lápi póc, réti csík fennmaradásának feltételeit.

A rákosi vipera populáció fenntartása érdekében élőhelyét szabályozottan legeltetni szükséges, amennyiben ez nem lehetséges, úgy a gyep jelölő faj és zsákmányállatai számára megfelelő szerkezetét és mozaikosságát biztosító kaszálást szükséges végezni.

A becserjésedés miatt leromlott kékperjés láprétek és mocsárrétek gyepké alakítása és fenntartása extenzív mezőgazdasági használattal, a lárperjések túlzott térfoglalásának megakadályozása.

Az ezüstsávós szénalepke populációinak a fenntartása érdekében élőhelyén minimálisan biztosítandó az inváziós fajok (*Solidago* spp.) visszaszorítása, az előfordulási helyek megfelelő kaszálási rendjének kialakítása, a kaszálás során az élőhelyek zombékos szerkezetének a megóvása, valamint szükség szerint egyéb területkezelési beavatkozás végzése.

A vízben álló enyves éger dominálta láperdők elkőrisedésének megakadályozása. Az éger állományok természetes felújítási lehetőségeinek kis területű kísérletekben történő vizsgálata.

A láperdő-keményfás ligeterdő átmenetet képező egykorú, homogén kőrises állományok nedvesebb típusaiban láperdőre, szárazabb típusaiban keményfás ligeterdőre jellemző fafaj összetétel kialakítása.

A területen található cserjésedett, mesterségesen erdősített pannon homoki gyepek visszaalakítása gyepekké, vagy őshonos fafajú erdőkkel mozaikos gyepekké.

Az élőhelyeket veszélyeztető egyéb tevékenységek (pl.: gépjármű forgalom, crossmotorozás, quad, illegális bányászat) megszüntetése, a jogilag nem létező, de kijárt földutak felszámolása.

A területen a vadlétszámot olyan szinten szükséges tartani, hogy az a külön vadvédelem nélküli erdőfelújítást ne gátolja, valamint ne okozza a gyepek degradációját.

A jelölő élőhelyek infrastrukturális fejlesztésekkel szembeni védelme.